

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47,

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancaute se refuză. — Articuli nepublicaji nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere armond — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Revista politică.

Sibiin, in 25 August.

În momentul de față privirea tuturor celor ce se interesează de politica monarhiei noastre sînt îndreptate asupra Cracoviei și Galiției, unde petrece Împăratul. Entuziasmul poporațiunii de acolo, manifestat la primirea Maiestății Sale, a trebuit să ajungă la un grad de tot înalt, pentru ca Împăratul să se simță îndemnat a telegrafa înălțatei Sale soții cu datul 2 Septembrie n. din cuvânt în cuvânt: „Eu sînt foarte îmbucurat de primirea în Cracovia, o primire precum n'as fi sperat-o și de care nici când încă n'am avut parte”. Ear' la părăsirea Cracoviei Împăratul a ținut primarului Zybkiewicz: „Pretrecerea mea în Cracovia rămâne una dintre cele mai plăcute suveniruri ale vieții mele.” Dela Cracovia până la Przemysl călătoria Împăratului a fost un mare conduct triumfal.

La toată întemplerarea nu se va mai pute afla cineva, care se denegă aceste călătorii o deosebită importanță politică: o importanță atât în privirea esternă, cât și în privirea constelațiilor din lăuntru monarhiei noastre. Incât pentru cele esterne călătoria galițiană a Împăratului pentru ori și cine are ochi de a vedea și urechi de a auzi, se prezintă ca o demonstrație îndreptată în contra Rusiei, de unde n'a venit pentru întipinarea monarhului nostru nici măcar vre un mare principe, ci numai generalul Albedynski. Treecînd apoi la însemnătatea acestei călătorii pentru politica internă, numai decît înțelegem că federalismul este, ce și-a primit o confirmare foarte bătătoare la ochi din partea monarhului nostru.

Maghiarii vîdînd această parte ei sînt gata a se alia în marea lor periplitate cu Cechii și cu Polonii, lăsându-i pe acestia a îmbrănci elementul nemțesc, și pretîndînd apoi în partea lor, ca elementul maghiar să nu fie nici de aci încolo conturbat în aspirarea neamurilor nemaghiare. Altă parte din neamul lui Arpad cugetă, veți bine, cu totul altcund despre ceace se petrece astăzi în Cislaitania. Astfel scrie „Pester Journal”: Prin sîrbările din Cracovia sînt lămurit desemnate etapele spre descompunerea mai departe a Austriei. Statul nostru frînșin se va descompune cu timpul în un numer de grupe de țeri autonome, în a căror părți slavice vor ajunge Slavii de asupra, ici Cechii, colo Polonii. Cum va sta apoi Ungaria față cu această confederațiune? Ce are de a face Ungaria cu tendențele slavice ale Cislaitaniei? O revisiune a dualismului va fi a bună samă urmarea nemijlocită a transformării federalice. Și toate (?) cercurile sperază, că această revisiune va conduce cât mai departe de centralism, și cât mai aproape de uniunea personală. „Cercurile”, de care vorbește „Pester Journal”, în șovinismul lor uită meren una: Mai există în Ungaria și Transilvania și numeroase „cercuri”, cari au

cu totu altă dorință, pe care la timpul dat vor manifesta-o.

Cestiunea muntenegreană pare a și primi o soluțiune. Care însă? Demonstrația cu flote probabil nu va avea efectul așteptat, cu toate că Turcia pare a se învoi la cesiunea Dulciniei. Albanezii însă nu vor să scie odată cu capul de cesiune. Ei nu se vor speria nici de o bombardare eventuală, pe care flotele europene o vor ocoli după puțină; căci ruinele Dulciniei părăsite de mai înainte de locuitori n'ar aduce folos nici Europei, nici Muntenegrului.

Aliața între Austro-Ungaria și România, după oficiosul „Românul” este departe de a fi realisată.

Generalul englez Roberts a învins pe Ayub Chan cu desăvîșire, delă care a luat 27 tunuri.

Situațiunea în Dobrogea.

Sub acest titlu, „die Presse”, din Viena, publică următoarea corespondență, ce i se trimite din Constanța cu data de 10/22 August, din care e tragem și noi aceste:

„Din ziua întărieri Românilor în Dobrogea datează începerea unei noue ere pentru această sermană țeară. Nu este numai încetarea miserabilei administrații turcești și sfîrșirea trecerei Rușilor pentru rebel, ci mai mult nepredarea Dobrogei către Bulgaria, care trebuie să fie recunoscută pentru această țeară ca o adevărată isprăvire a rîului. În Bulgaria toate forțele țerei sînt întrebunțate în scopuri de rebel, pe când în Dobrogea mulțimită administrațiunii prevăzătoare a guvernului român, poporațiunea poate să se dea cu totul la toate muncile agriculturii și ale comerțului. O industrie nu există în această țeară, și nici nu va exista vreodată, prin urmare ar fi cu totul de prisos de a se preocupa de idea unei introduceri a ei. Dar ar fi tot atât de prisos a se îngriji cu introducerea unei industrii proprii în țeară, de vreme ce ea este lipsită de toate condițiunile. Țeara nu are decît pășuni pentru oi și în unele districte și pentru cai și animale cornute; prin urmare ar fi cel mai bun lucru de a introduce aci rase bune de oi și cai. Dar și pentru aceasta România este lipsită de material, și nu numai în animale pentru înbunătățirea rasei locale, ci și în oameni, care ar pute să se consacre cu pricepere acestei ocupațiuni producătoare, astfel încât să corespundă propriului lor avantaj și folosului țerei. În Dobrogea însă lipsește mai cu deosebire oamenii. Țeara este atât de puțin locuită încât trebuie ca cineva să umble mile întregi pentru a da peste o localitate, și dacă după o rătăcire ajuns la un sat sau la un oraș, apoi ele sînt atât de sărăcioase, încât cele mai sărace sate din Bulgaria pot fi numite bogate în comparațiune cu localitățile din Dobrogea, excepțiune făc numai localitățile depe coastele Dunărei și ale mării Negre, în care comercații sînt parte Români, parte Greci, și cari au adus în țeară o mai mare prosperitate și cu densa un grad mai înalt de cultură. În ce stare se aflau însă aceste localități sub administrațiunea turcească? Este de ajuns numai să vadă cineva conașcările, care sînt cele mai bune printre clădiri, spre a pute trage, din starea lor de murdărie, o conclușiune aprosimativă despre

starea celorlalte clădiri și a administrațiunii. Pe aici nu sînt socele și nici drumuri între orașe și sate, ear drumul de fer construit și compus de Englezi delă Cernavoda la Chiustenge, era singurul drum practicabil, sub administrațiunea turcească chiar și acest drum de fer fusese atât de neglijat, încât nici nu s'ar fi putut crede, că el este îngrigit de europeni dacă charta nu ne ar fi arătat, că sîntem în Europa. Gări și vagoane stau pline de murdărie, și lucrurile se vor schimba numai atunci, când guvernul român va lua și această cale ferată sub administrațiunea sa.

Europa, dînd această țeară Românilor, nu le a făcut tocmai un dar strălucit, dar le-a procurat un obiect, prin acură administrațiune pot să le aprobe, că sînt în stare a îndeplini misiunea de cultură, ce li se cuvine lor în prima linie printre popoarele din peninsula balcanică, dacă li se va lăsa timp îndestul pentru aceasta. Inceputurile, ce ei au făcut în Tulcea și Costanța vorbesc în favoarea lor. În Tulcea comerțul, care se afla de ani îndelungi în cea mai mare decadență a luat un avînt puternic și în Costanța se desăvîșă o activitate atât de vie, în cât nu se poate dori alt-ceva de cât ea în acest sens să se mai lucreze încă câțiva ani. Poporațiunea locală, intru cât n'a fost decimată de miseria rebelului, se bucură acum de o deplină protecțiune a legii, coregionarii pot să și facă diferitele lor rugăciuni fără a fi turburați și poate că vî va interesa scirea, că aici în Constanța sînt trei moschee, o biserică armeană și una ortodoxă, o casă de rugăciuni catolică, una luterană și una ortodoxă, și că tocmai acum pe timpul Ramadanului moscheele turcești sînt splendid luate în toate nopțile. Molachii turci au subvențiuni dela stat, scoalele turcești sînt întreținute cu mijloacele statului. Pe lângă aceste poporațiunea musulmană este scutită și de biruri. Ce contrast cu Bulgaria! Ingrigirea guvernului român pentru Turci și Tătari nu poate fi de cât sinceră, căci el trebuie să fie la aceea de a păstra țării pe Turci și Tătari pentru că ei sînt un popor muncitor și pentru că România n'ar fi în stare să înlocuiască o despoporare a țerei printro produciune de prisos a sa proprie, de vreme ce o asemenea nu există. Guvernul român trebuie să mai fie și la aceea de a atrage de partea sea poporațiunea musulmană și din puncturi de vedere politice, numai spre a face dintr'înșii partizani ai guvernului și apărători ai țerei contra pofelilor bulgărești de expansiune și de aneacare. Turcii acceptă bine-facerea guvernului român și mărturisesc chiar, că situațiunea lor este cu mult mai bună de cât cum era pe timpul dominațiunii turcești; dar totuși ei nu se alieș cu desăvîșire de guvernul român, ba încă sînt semne, că fanatismul, care este propovedit și așijit din Constantinopole va cuprinde și poporațiunea d'aicea făcîndu-o nu de a emigra, ci de a lua o atitudine pasivă.

De fapt tinerii, cari trebuiau luați la recrutare au fugit. Li s'a oferit uniforma lor națională, fes și șalvari și o înarmare în chipul turcesc, dar ei n'au primit să slujească ghiaurilor și au căutat a scăpa prin șiretenie și fugă. Totuși nu s'a perdut speranța, că cu timpul vor deveni mai mlădioși și se contează mult pe aceea, că printro continuare a unei bune administrații și a unei complete toleranțe se va face și din Masulmani nesece buni supuși români; ei ar fi un element admirabil de apărare contra Bulgarilor și,

organisați milităresce, precum erau altă dată grănicerii prin districtele Dunărene ale Austriei, ei ar deveni un sprigin puternic contra bandiților bulgari, cari încălcă neconțenți fruntăriile.

„Românul”

Francia, Germania și presa germană.

„Mai toate diarele engleze, ocupându-se de neînțelegerea ivită între presa franceză și cea germană din cauza discursului de d. Gambetta la Cherbourg, St. James Gazette scrie:

„Este cam cu greu de înțeles, ce scop a avut articolul din „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” dacă discursul d-lui Gambetta n'a exprimat într'adevăr opiniunea poporului francez. Dacă Țiarul oficios a avut în adevăr în vedere de a împrăscia mîhnirea poporului francez, apoi el a ales mijlocul cel mai ciudat pentru a ajunge la acest scop. Aceste îndărătnice atacuri contra Franței nu pot fi scusabile. Massa națiunii a dat în de ajuns probe că ea, cel puțin pentru moment, nu dorește alta, decît a manțînă pacea; discursul, care a fost atât de rău interpretat, nu o împedecă din această cale. În alusiunile sale la politica esteroară d. Gambetta s'a mărginit a vorbi într'un chip cum se vorbesce de obicei și de sigur, că nici însuși d-sa nu a dat vre-o deosebită însemnătate discursului seu.”

Asupra aceluiași subiect, „Times” se exprimă în următorii termeni:

„Diarele germane nu se grăbesc nici odată nici cu scirile nici cu comentările lor. Străinii, cari cunosc acest obicei, așteptară dar cu răbdare părerile lor asupra discursului d-lui Gambetta la Cherbourg. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” le exprimă și ridică din nou tonul, pe care creșde de cuviință să l'adopte acum un an cu ocaziunea desbaterilor asupra legii armatei; ea ne face o imagină fidelă a istoriei germane. Nici un frances drept nu va pute scusa peccatele țerei sale comise față cu vecinul ei. Dar toate aceste aparțin istoriei și tot la aceasta ar trebui să aparțină și anul 1870. De ce mai amintesc oare Țiarul german aceste dureroase evenimente? De ce tratează el un discurs după masă ca o declarațiune de resboiu? Discursurile rostite de d-nii Grévy și Freycinet deduseră deja probă, că Francia se ocupă de politica internă ear nu de cea esternă și că d. Gambetta este numai d. Gambetta ear nu și Francia. A da o mare importanță celor Țise de d. Gambetta este a se face jertfa unei panice. Poporul francez este hotărît a manțînă pacea. Tocmai pentru aceasta ar trebui atacă cel de dincolo cât și cei de dincoace de Rin să se ferească de a se juca cu focul. Atmosfera Europei este încărcată de nuori furtunoși: un cuvînt necumpănit al d-lui Gambetta sau al d-lui Bismarck ar pute să provoace o catastrofă. Singurul cuvînt linișcitor în articolul „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” este în asigurarea că Germania nu se gîndesc la aceea

de a se amesteca în afacerile întoarcere ale Franciei.

„Daily Telegraph“ întreabă dacă nu sînt mijloace și căi spre a pune un capăt acestei rele nesigurări și neîncredere dintre ambele națiuni și a le scăpa de nesuferita sarcină a unor înarmări uriașe și periculoase. Nu trebuie a ne aștepta, ca Germania să dea înapoi Alsacia, dar este întrebarea dacă printr-o renunțare la o parte din Lorena, ea nu ar câștiga mai mult de cât ar pierde din ori-ce punct de vedere? Franța cu toate înarmările sale costisitoare, este astăzi mai bogată decît mai înainte, pe cînd Germania, cu toate cele cinci miliarde ale sale, sîrăcă și în lipsă și încovăiașă sub greutatea înarmărilor sale. A venit vremea de a pune un capăt Ingrigerilor; atît bărbații de stat francezi cît și germani, ar face mult mai bine să înlăture cauzele unei discordii care ar pute veni mai tîrziu, de cît a fi în discursuri provocatoare.

Nu mai „Standard“ se exprimă într-un chip amical pentru Germania. Organul lordului Beaconsfield scrie următoarele:

Cînd Germania triumfă în 1870 asupra Franciei, unii profesiseră, că victoriile nu vor fi în favoarea păcii și prosperității Europei. Ei prețiseră că Germania va ținti la aceea de a domina Europa, precum Franța țintise mai înainte la dominarea vecinilor săi. Nu credem, că acei oameni vor mai pute afirma astăzi, că evenimentele au justificat prețirile lor. Atitudinea Germaniei a fost în destul de modestă, vecinic pacinică și oare-cum îngrigoare. Germania s'a manținut tare și ea va face tot astfel și pentru viitor, precum este dreptul și datorita sa. Aceasta este negreșit părerea tuturor oamenilor nepărtinitori. Mărirea Germaniei, privită dintr'un punct de vedere cu totul egoist și englez, se poate afirma, că ea nu poate să facă nici un neajuns Engleției, dacă politica ei esteroară va fi condusă cu inteligență, nu va merge cu totul contra tuturor tradițiilor sale, dacă va acorda o egală considerațiune intereselor sale și acelora ale străinătății și nu se va baza tocmai prea mult pe clădirile visătoare ale unei prea mari filantropii.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sibiu 24 August. Preavenerabilă Redacțiune! „Observatorul“ de aici adusese mai deunăzi o sumă de înviniri pe cît de grave, pe atît de neadeverate asupra opozițiunii dela adunarea generală a asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român ținută în estan la Turda.

Întru interesul adevărului m'am vîdut necesitat, a ruga pe venerabila redacțiune a numitului ziar, ca să dea publicității și aici sub % acelușe rectificări din partea opozițiunii. De oare-ce însă aceste rugări pînă astăzi nu s'a satisfăcut și așa opozițiunea e în pericol de a rămîne mîngîiată înaintea onoratului public, recurg la ospitalitatea prețuitului D-Voastre ziar, rugându-Vă să binevoiați a da loc în coloanele aceluia acelușor rectificări.

Declar totodată espres, că iau asupra mea ori-ce responsabilitate pentru cele cuprinse în aceluș script.

Primiți preonorabilă redacțiune asigurarea distinsei considerațiunii ce Vi-o conservă

A. Trombițaș.

Onoratei redacțiunii a „Observatorului“ în Sibiu. Prea onorată Redacțiune! Sub titlul „Dela adunarea generală a asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului

român“ și în forma unui raport despre această adunare generală aduce un colaborator al prețuitului dvoastre ziar în Nrii 61, 62 și 63. un șir lung de înviniri grave asupra opozițiunii, sau mai bine zis asupra opozițiunilor, cari își permisă a participa la discutiunile acelei adunări. De-oarece e foarte greu a afla în acel raport simburile, și e și mai greu de a se separa momentele obiective de cele personale, mai ales pentru aceia dintre on. cetitori, cari nu participară la acea adunare și nu vor fi cetit nici articolul din „Telegraful Român“, la care se provoacă raportorul dvoastre: ușor se poate întempla, ca onoratul public să ia de bani buni toate cătele înșurăcel raportor. Ar fi aceasta o înducere în eroare a publicului, ceea ce causei, de care se ocupă raportorul nu folosese nimica, detrage însă foarte mult din reputațiunea foaiei dvoastre arătându-o aceasta de o arenă pentru gladiatorii inverșunați ai unei clice pătimășe. Prelungă aceasta agresiunea raportorului dvoastre e cu mult mai vehementă și temerară, decît ca opozițiunea să nu se vadă necesitată a rectifica în public cele neadeverate, a respinge inactivetele neurbane cuprinse în acel raport.

Am avut onoare a participa și eu la această opozițiune și deoarece tăușul raportului citat e îndreptat în partea leonină asupra mea, îmi permit a ruga cu toată stima pre Preonorabilă Redacțiune să binevoiască — de nu altfelu în sensul prescripțiilor concerente a legii de presă a da loc în prețuitul seu ziaru următoarelor:

Rectificări.

Cele ce se impută opozițiunii în citatul raport se pot reduce la două puncte generale; unul e: că opozițiunea nu consideră și nu recunoaște meritele din trecut ale celor trei domni, ce stau astăzi în fruntea Asociațiunii; al doilea e: că opozițiunea molestează cu lucruri și idei nepractice, nerealisabile și ilusionare, fără de a veni cu planuri detaiate pentru executare, și fără de a pune ea însăși mîna întru ajungerea scopului asociațiunii. Pentru punctul prim vorbesc următoarele pasaje din raportul citat: „În loc de a se afla pînă acum dascăli ai poporului, precum i pretind interpeleții, s'au aflat alți oameni de omenie cari conduși de ură personală desfrînată, orbiți cu totul de pasiunea lor n'au încetat a inculpa tot numai pe comitetul din Sibiu, că nu face nimic pentru cultura poporului... Ura cea mai intensivă se concentrase asupra vicepreședintelui și a celor doi secretari, pînă ce degeneră în mîscării și bălăcării, de care nu poate pronunța...nici un om, care ține cît de puțin la demnitătea și caracterul seu“,...„mai vîrtos vicepreședintelui Iacob Bologa, auctorul regulamentului intitulat: „Regularea mijloacelor spre ajungerea scopului Asociațiunii“ „Baritiu, care înainte cu 29 ani... au plecat cu un protocol sub suvoară, pe o căruță trasă de 2 mărtoage ca să cerșească pentru scoalele dela Brașov etc.“ Ear punctul al doilea îmi permit a'l deduce din următoarele: „...numai prin o opozițiune de nod în papură și fără a trage de pîr și a provoca scandale gratuite toate prin un singur om...“

Aceste două sper, că prelungă o mică osteneală le va pute desțila ori-care cetitoru nepreocupat ca puncte meritorice din raportul de sub cestiune și așa la locul acesta și de

astădată mă voi mărgini și eu în reflexiunile mele numai la aceste.

Mai înainte de toate și în general trebuie însă să observ, că după cum știu eu datorința principală a unui publicist oneste, de a informa esact publicul despre lucrurile și impregiurările de cari tractează. El trebuie să înșire și să descrie în mod obiectiv mai atîtuși faptele, la care se provoacă, ca cetitorul să aibă baza de a'și forma el însuși opiniunea și judecata asupra acelora. Numai după aceasta poate veni publicistul cu părerea și judecata lui subiectivă. Excepțiune fac acele casuri, unde publicistul anume vrea se mistifice și să seducă. Aici nu'î convine ca publicul să cugete însuși, pentru ceea nu'î spune ce s'a întemplat și cum s'a întemplat, ci i spune ce judecă el (publicistul) asupra celor întemplate. El pretinde în atari casuri ca nevasta din poveste, ca să nu creadă bărbatul ceea ce vede cu ochii, ci să creadă ceea ce i spune ea.

Astfel raportorul d-voastre din Turda nu a satisfăcut postulatul logice și a unei cuviințe, retăcînd faptele și impregiurările asupra cărora se expectorează. El condamnă în termeni foarte ageri opozițiunea pentru că ar fi denegat ineritele din trecut ale cutărur trei domni — fără de a înșira și numi acele merite. El înfruntă în mod crudel pe opozițiune, că a răpit timpul cu interpeleții, propunerii, proiecte, planuri... alune găunoase — fără a le numi și prezenta publicului cetitoru. O atare manieră întru informarea opiniunii publice nu se poate numi corectă. Ea e calea perversă, ce arată intențiunea de a preocupa spiritele, de a le angaja a priori pentru o părere oare-care; e o apucătură neloloală și neadmisibilă într-o cauză așa de sacră, cum e literatura și cultura unui popor de milioane suflete. De sigur privesce și opozițiunea opiniunea publică de tribunalul suprem și așteaptă dela aceasta verdictul asupra conduitei și atitudinii sale: pretinde însă ca această opiniune publică să nu fie preocupată, sedusă, și fals informată prin apucături necorecte, prin mistificări.

Față cu unele ca aceste ar fi de ajuns a mă pune pur și simplu pe terenul neegațiunii; a nega, că opozițiunea ar fi contestat oare cînd și oare unde prin un singur cuvînt, prin o singură literă meritele din trecut ale bărbaților din cestiune, și a ruga pe contrariul ca să numească și înșire el aceste merite.

Eu într'adevăr mă aflui în perplexitate mare în privința aceasta, pentru că pe deoparte nu mă aflui în fecerita pozițiune de a pute enumera la moment alte merite ale d-lui Iacob Bologa, decît acele, ce le înșiră și raportorul d-voastre din Turda; pe de altă parte n'am negat nici odată, că dl Iacob Bologa călătorește tot pe speșele sale la adunări generale ale Asociațiunii. Am retăcut aceasta la diferitele ocașii numai în presupunerea, că domnia sa nu pretinde a fi legat de limba „clopotului din turn“ un lucru, care'l fac asemenea d-lui Bologa sute și eară sute alții, cu mult mai mici și mai neînsemnați decît domnia sa. Nu a negat opozițiunea nici aceea, că dl Iacob Bologa e autorul regulamentului: „Regularea mijloacelor spre ajungerea scopului Asociațiunii etc.“ Ba din contră, opozițiunea fără de a intra într'o critică mai deaproape a acestui regulament, l-a privit de bun și salutaru pentru Asociațiune, și vîdînd, că acela sau n'a intrat în viață de loc, sau pe unde a intrat ași murit, întru interesul esentărei aceluș regulament și-a ridicat vocea în adunarea generală dela 1879 (Sighișoara) interpelelînd tocmai pe dl autor al regulamentului, ca pe vicepreședintelui adunării, asupra celor întreprinse spre

punerea în viață a „despărțemintelor“ provîțute în acel regulament.

Raportorul d-voastre ne rămîne dară datoriu de a constata, care alte merite ale dlui Bologa le denega opozițiunea? care nu le consideră? Se întlege de sine, că aici poate fi vorba numai de merite referitoare la asociațiune; căci vorbind despre aceasta alte merite d. e. „pentru comunicațiune și comerciu“ nu se pot lua în calcul.

Tot asemenea se are lucrul și cu meritele din trecut ale dlui Baritiu. Opozițiunea nici odată n'a negat, că dl Baritiu a conlucrat la înființarea scoalelor din Brașov; după cum nu poate nega nici aceea, că tot acel d-n Baritiu a înființat și fabrica de hîrtie din Zernesi, și tot acel d-n Baritiu e și auctorul „resistenței pasive“ a Românilor din Transilvania. Opozițiunea a putut dară pîcătui numai întru atîta, încât n'a considerat de normative aceste merite întru afacerile asociațiunii; și aceasta cu tot dreptul pentru că aceste merite numai în mod foarte sfortat se pot aduce în legătură cu asociațiunea pentru literatură și cultura poporului român. Așa d. e. fabrica de hîrtie din Zernesi numai încât aceea a dat material de scris, decît hîrtie; pasivitatea Românilor numai încât inteligența română neavînd de a se ocupa de soartea politică a națiunii, ar pute să se ocupe de literatura ei. În ce privesce asociațiunea noastră opozițiunea e de părere, că dl Baritiu nu are lipsă de înșirarea meritelor sale din trecut; căci de ar fi așa, opozițiunea făcînd studii fundamentale în privința aceasta negreșit ar fi în stare a enumera încă multe alte merite din trecut ale dlui Baritiu, între cari unele adevărat literare-culturale, cum e d. e. fondul „Gazetei Transilvane.“

(Va urma).

Varietăți.

* (Prințul de coroană) Rudolf raportînd la manevrele din 3 Septembrie o victorie strălucită contra inamicului prin încungurarea acestuia la Hostin două oare după aceea fu denumit de General-major.

* (Avansament militar) După cum ne spune „Bohemia“ în Noemvre a. c. au să fie denumiți la cavalerie căpitani de clasa II 80 locotenenți.

* (Invitare). Convocîndu-se adunarea generală din anul acesta a „Societății pentru fond de teatru“ pe zilele de 19 și 20 Septembrie st. n. la Sibiu, toți acei onor. oaspeți, cari vor fi decisi a lua parte la această adunare, sînt invitați a se însina pînă cel mult în 14 Septembrie st. n. la subscripșii secretariu al comitetului de primire din Sibiu, pentru ca să se poată lua de timpuriu măsurile cuviincioase, relative la primirea și încuarterarea onor. oaspeșii eventuali. Sibiu, 1 Septembrie st. n. 1880.

Ier. G. Baritiu.

* (Schimbarea ordinii trenurilor) Ordinea trenurilor pe calea ferată între Sibiu și Copșa mică (Kiskapus) tour și retour s'a schimbat întru atîta, că din 10 Septembrie c. n. începînd trenul de persoane va pleca din Kiskapus dimineața la 4 oare spre Sibiu, unde va ajunge la 6 oare dimineața în loc de a sosi după amăzi ca pînă acum, silind pe călători a aștepta în Copșa 5—6 oare.

* (Regularea posesiunii) Foaia oficială începe publicarea instrucțiunii foarte estensive a procedurii, după care are să se urmeze în afacerea regulării de posesiune, de proporționare și comasare în comitatele Crasna, Solnocul de mijloc și Zarand precum și în fostul district al Chioarei. Această instrucțiune intră deodată cu articolul respectiv de lege XLV din

beni în piață lângă marfale și nu'i întreba nimenia de ea. Apoi cine se mai poată cum-pera atât amar de marfă eșită la lumină prin concurența spriginită acum de libertatea profesionismului. Numeral maestrilor s'a duplicat și triplicat, piața din Bistrița e inundată de mărfuri profesioniste și urmarea acestor împiegurari este: că nici unul dintre profesioniști nu poate vinde din marfa lui barêm atâtă, cât se poată trăi de ași până mâine.

Mai bun a eșit tîrgul de vite. Acesta a fost foarte vioi și cercetat de o mare multime de cumpărători și vînzători. Peste tot s'au vîndut peste 6000 capete de vită.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitățuni: în 26 Septembrie imob. lui Teodor Agoston în Borghiș; în 13 Sept imob. lui Vasiliță Pătruș în Șomcuta; în 16 Sept. imob. soției lui Gavrilă Agoston în Borghiș (judec. cerc. Șomcuta-mare); în 29 Sept. și 29 Oct. imob. lui Iosif Bogdan în Totoiu; în 11 Sept. imob. lui Vasilie Opriș în Dumitru (trib. Alba-Iulia); în 1 Oct. imob. lui Vasilie Șarlea în Micăsasă (judec. cerc. Hunsușeu); în 10 Oct. și 12 Noemv. imob. Veroanei Szilagy în Sevestreni (judec. cerc. Făgăraș); în 30 Sept. imob. Teresiei Oncu în Tomejdi (judec. cerc. Baia de Criș); în 2 Oct. și 2 Noemv. imob. lui Ioan Balteș și soși în Oena Sibului; în 15 Oct. și 15 Noemv. imob. lui Pavel Tomasio în Avrig (trib. Sibiu); în 14 Sept. imob. lui Irimie Agoston în Borghiș (judec. cerc. Șomcuta-mare); în 29 Sept. și 29 Oct. imob. lui Martin Kenetze în Sântimre și Săncrai (trib. Cioșereda); în 5 Oct. și 5 Noemv. imob. lui Petru Stoia în Orlat (trib. Sibiu); în 15 Sept. și 15 Oct. imob. lui Andrei Klein în Booi (judec. cerc. Teaca); în 13 Sept. imob. lui Ioan Petric în Vâlcele (Elöpatak); în 10 Sept. imob. lui Iosif Egetö în Copoț (judec. cerc. Sângiorș); în 30 Sept. și 30 Oct. imob. remasului după Ioan Eckhardt în Reghen (judec. cerc.).

**Bursa de Viena și Pesta
din 4 Septembrie 1880**

	Viena	Pesta
Renta de aur	110.75	110.85
I emisinie de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung. . .	89.30	83.25
II emisinie de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung. . .	99.75	99.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung. . .	87.25	86.75
Împrumutul drumurilor de fer ung. Obligațiuni ung. de rescumpărarea rămatului	125.50	125.50
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorșire	95.—	95.—
Obligațiuni urbariale temeșane . Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșire	94.25	94.—
Obligațiuni urbariale temeșane . Obligațiuni urbariale croato-slavonice	94.25	94.25
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decime de via	93.60	93.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	94.40	94.75
Datorie de stat în argint	94.50	—
Renta de aur austriacă	94.50	—
Sorși de stat dela 1860	94.—	—
Acțiuni de bancă austro-ung.	94.—	—
Acțiuni de credit austr.	94.—	—
Acțiuni de bancă de credit ung.	94.—	—
Sorși unguresci cu premii	94.—	—
Sorși de regularea Tisei	94.—	—
Argint	94.—	—
Galbin	94.—	—
Napoleon	94.—	—
100 marce nemșeci	94.—	—
London (pe polița de trei luni)	94.—	—

Nr. 209. 1—3

CONCURS.

Devenind postul de învățătoriu în comuna bisericască Știna protopresbiteratului Ungurășului, pentru ocuparea acestuia se eșcrie concurs până la 21 Septembrie a. c.

Emolumentele sînt:

- 1. În bani 80 fl. v. a.
- 2. În bucate 40 vici, eucuruz sfărmat după măsura cea veche.
- 3. Fonți de lumină 3.
- 4. Lemne de foc 3 orgii, din care se încăldește și școala.
- 5. Cuartir și grădină de legumărit.
- 6. 3 conți de hârtie.

Dela concurenți se cere atestat de calificățune, și se fie de religiunea gr. or. așternânduși petițiunile la subscrisul până la terminalul prefript.

Fizeș-Sănpetru, 31 Iulie 1880.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Petru Roșca m. p.,
protopresbiter.

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățătorii la școalele populare gr. orientale mai jos enumerate, din protopresbiteratul Zlatna inferioară, se deschide concurs, până la 20 Septembrie a. c.

Emolumentele:

1. La școala populară din Bucium-Cerb, cu un salariu anual de 200 fl. v. a. cortel în edificiul școlii, lemnele necesare pentru încălțit, și jumătate din venitul cantoral.

2. La școala populară din Bucium-Sat, cu un salariu anual de 140 fl. cortel în localul școlii, și 10 metri lemne de încălțit.

3. La școala populară din Ciuru-leasa, cu un salariu anual de 80 fl. cortel, și lemnele necesare pentru încălțit.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au de ași subterne petițiunile la subscrisul oficiu protopopesc, instruite după prescripțiile statutului organic, și ale regulamentului congresual până la terminalul mai sus prefript.

Dela oficiul protopopesc gr. or. Zlatna infer.

Aburd în 16 August 1880.

În conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Ioane Gall m. p.,
prot. gr. or.

Nr. 225. 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățător devenit vacant la școala gr. or. din Sebeșul inferior, ppresbiteratul Sibiului II. se eșcrie concurs până la 17 Septembrie a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

1. Salariu anual de 200 fl. v. a. cari se vor solvi din alodiul comunal în 4 rate începînd dela 1 Octomvrie 1880.

2. Cuartir liber și 4 stîngini de lemne pentru încălțit.

Doritorii de a ocupa acest post învățătoresc au ași așterne, până la terminalul sus prefript, petițiunile lor concursuale, instruite conform prescripțiilor Statutului organic la oficiul ppresbiteral în Sibiu.

Sebeșul de jos, 4 August 1880.

În conțelegere cu oficiul ppresbiteral.

Comitetul parochial.

Nr. 224 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr. or. din Vurper, ppresbiteratul Sibiului II. se eșcrie concurs cu terminalul până la 17 Septembrie a. c.

Emolumentete sînt:

- 1. 100 fl. v. a. salariu anual.
- 2. Cuartir liber în locuința școlii și lemne de încălțit.

Doritorii de a ocupa această stațiune au ași subterne suplicile lor, instruite cu documentele prescrie de „Statutul Organic” și regulamentului provisor din anul 1878 oficiului ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiului al II-lea în Sibiu până la terminalul indicat.

Vurper, în 17 August 1880.

În conțelegere cu dl administrator ppresb. tractual.

Hie Dumitru, m. p.,
paroch.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala populară gr. or. din Albac în protopresbiteratul Zlatna superioară se deschide concurs, până la 20 Sept. a. c.

Emolumentele:

Salariu anual de 300 fl. v. a. cortel în edificiul școlii; folosirea grădinei, și lemnele necesare pentru încălțit.

Concurenții au de ași subterne petițiunile la subscrisul oficiu protopopesc în Abrud, instruite după prescripțiile statutului organic, și regulamentului congresual, până la terminalul mai sus indicat.

Dela oficiul prot. gr. or. Zlatna superioară.

Aburd în 17 August 1880.

În conțelegere cu comitetul parochial conernent.

Ioane Gall m. p.,
prot. și adm.

Nr. 136—1880. 2—3

CONCURS.

Devenind vacant postul de învățătoriu la școala confesională gr. or. din Meșterhaa, ppresbiteratul Turdei superioare, pentru întregirea acestui post se eșcrie concurs cu terminalul până la 15 Septembrie anului curent st. vechiu.

Emolumentele sînt:

1. Salariu anual de 200 fl. v. a. solvind în rate prin repartițiune dela popor.

2. Cuartir liber în locuința școlii.

3. Lemne de foc pentru încălțit.

Doritorii de a ocupa această stațiune au ași trimite suplicile lor, instruite cu documentele prescrie de stat. org. și regulamentului provisoriu din anul 1878 oficiului ppresbiteral gr. or. al tractului Turda superioară în Deda până la terminalul indicat.

Deda în 11 August, 1880.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Popescu, m. p.,
adm. prot.

Nr. 128: 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. din Păclișa se eșcrie concurs cu terminalul până la 15 Septembrie n. a. c.

Emolumentele sînt:

Salariu anual 80 fl., cuartir și lemne din pădurea comunei câte trebuiesc pentru încălțit.

Concurenții la acest post învățătoresc au ași trimite suplicile lor instruite în înțelesul „Stat. org.” și a regulamentului congresual din 1878., la subscrisul până la terminalul de mai sus.

Alba-Iulia, 14 August, 1880.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Alesandru Tordoșan m. p.,
protopresbiter gr. or. de Alba-Iulia.

Nr. 211. 3—3

CONCURS.

La școala parochială română gr. or. din Turnișor a devenit vacant postul de învățător.

Pentru ocuparea acestui post se eșcrie concurs cu termin până la 17 Septembrie a. c.

Emolumentele sînt:

a) 160 fl. v. a. salar anual, ce are a'l primi respectivul învățător dela Epitropia bisericii gr. or. de aici în rate lunare anticipative prelungă cîntantă;

b) dela fie care îngropăci no câte 20 cr. v. a.

c) cuartir liber în edificiul școlii și 3 (trei) stîngini de lemne din care are a se încălți și școala.

Dela concurenți se cere: se fie Români de naționalitate și de religiunea gr. or;

se producă testimoni, că au absolvat cel puțin 2 clase gimnasiale cu succes bun și pedagogia și că au deus esamenul prescriis prin statutul organic; cei cu mai multe clase gimnasiale se vor preferi, cari vor se ocupe acest post se fie căntăreți buni, se cunoască tipicul și se poarte strana.

Suplicile astfel instruite se le aștearnă oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului I al Sibiului.

Turnișor în 31 Iulie 1880 v.

Comitetul parochial gr. or. În conțelegere cu oficiul ppresbiteral.

Nicolau Cintea, m. p.,
paroch. gr. or.

Nr. 228—1880. ppresb. 3—3

CONCURS.

Devenind vacant un post de învățătoriu la școala noastră capitală gr. or. din opidul Săliște se deschide prin aceasta concurs spre întregirea lui.

Emolumentele sînt un salariu anual de 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au ași subterne suplicile concursuale la subsemnatul oficiu până cel mult în 6 Septembrie a. c. instruite conform statutului organic și dispozițiilor sinodale.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiului I.

M. Lazar, m. p.,
adm. prot.

Nr. 204. 3—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de a III clasă Mermezeu-Văleni, în ppresbiteratul Gioagiului II conform ordinațiunei p. v. consistoriu archidieceșan dto 9 Octomvrie 1879 Nr. 2760 B. și pe baza concludului comitetului parochial dto 16 Iulie 1880 se eșcrie concurs pentru ocuparea postului de paroch în această comună cu terminalul până la 15 Septembrie a. c.

Emolumentele sînt:

- 1. Dela 150 familii 150 mēsuru eucuruz computat în bani 150 fl.
 - 2. Stola pentru funcțiunile parochiale aduce după calculul mediu un venit anual de 100 fl.
 - 3. Dela fie-care familie una și de lucru computată în bani a 40 cr. 60 fl.
 - 4. Porțiune canonică circa 20 pogoane, computat venitul acestora preste tot în 40 fl.
- Suma 350 fl.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch se aștearnă concursese lor instruite conform dispozițiilor statutului organic și a regulamentului sinodal din 1878 până la terminalul mai sus indicat la oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Gioagiului II.

Dat în Secărb, 26 Iulie 1880.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Sabin Piso m. p.,
protopresbiter.

Anunțiu.

Conform dispozițiunei §. 124 din regulamentul pentru procedura judecătorească în cauze matrimoniale, se aduce la cunoștința publică, cumcă Iudita n. Ioan Barb din comuna Petrifalău măritată după Melinton Haida din Loman prin sentența măritului consistoriu archidieceșan dto 28 Iunie 1880 Nr. 1471 B. s'a despărțit totalmente de pribeagul bărbat.

Sebeș în 16 August 1880.

I. Tipeiu m. p.,
prot.

3—3